

Připravujeme maturitní slohovky aneb Tři patera doporučení:

S přesunem zodpovědnosti za maturitní písemné práce na školy se pedagogům otevírá možnost studenty na zkoušku efektivněji připravit, ale i relevantně hodnotit. Při stanovování kritérií, zadání a hodnocení slohové práce z ČJL bychom však neměli zapomínat na **žáky s odlišným mateřským jazykem**, pro něž je slohová práce **nejnáročnější** částí maturitní zkoušky. Připravili jsme pro Vás doporučení, na co při přípravě maturitních slohovek nezapomenout s ohledem na žáky s OMJ a z odlišného kulturního prostředí.

A. Při přípravě na maturitní slohovku dbáme na to, aby studenti s OMJ:

1. s dostatečným předstihem **znali podobu** zkoušky, hodnotící **kritéria** a možné slohové **útvary** objevující se v zadání;
2. uměli při tvorbě textu **používat strukturu/osnovu**;
3. si dokázali **vybrat adekvátní zadání** s ohledem na slohový útvar a téma a zároveň znali a používali **slovní zásobu a fráze** typické pro tento útvar;
4. dostatečně **nacvičovali** psaní rozsáhlejších textů a konkrétních slohových útvarů a zároveň měli možnost si nacvičit **formální situaci** psaní písemné práce včetně napsání celého útvaru s ohledem na všechny požadavky;
5. uměli **efektivně zkontrolovat**, zda jejich napsaná práce splňuje všechny důležité rysy (dodržení útvaru, tématu, rozsahu...) a jestli neudělali nejčastější a snadno opravitelné chyby (s použitím Pravidel českého pravopisu); viz odškrťávací seznam *Co zkontrolovat před odevzdáním slohovky* (<https://www.inkluzivniskola.cz/co-zkontrolovat-pred-odevzdanim-slohovky>).

B. Při stanovování zadání maturitních slohovek si položíme následující otázky:

1. **Připravovali jsme soustavně studenty (nejen) s OMJ na slohové útvary v nabídce? Zkusili si tyto útvary skutečně sami napsat?**
2. **Jsou v nabídce slohových útvarů i takové, jež mají jasně danou strukturu a formu – ustálené obraty, spojení, fráze?** (např. dopis, zpráva, žádost)
3. **Jsou témata prací volena s ohledem na odlišné kulturní prostředí, z něhož tito žáci pocházejí?** (např. zpráva z masopustu je pro některé žáky s OMJ nevhodná, pokud tento svátek neznají)
4. **Zaměřují se naopak témata na vlastní zkušenosti maturantů?** (např. zpráva z akce vlastního výběru z jakékoliv země)
5. **Jsou zadání formulována jasně, bez použití složitých metafor či jiných vrstev jazyka, které žák s OMJ nemusí znát?** (slang, argot, nářečí, příp. historismy, archaismy, neologismy, přísloví/rčení v názvu práce)

C. Při hodnocení maturitních slohovek žáků s OMJ:

1. Citlivě zohledňujeme odlišnost mateřského jazyka.
2. Chybějící/špatnou diakritiku nehodnotíme jako chybu (pokud to je možné).
3. V rámci stanovování kritérií hodnocení se zaměřujeme na smysl textu, srozumitelnost a dodrženu formální strukturu.
4. Reflektujeme individuální vývoj studentů během celého studia na SŠ.
5. Jsme lidšší a nezapomínáme na individualitu maturantů.